

Instruktioner för observation av basala hygienrutiner och klädregler

Information till medarbetare

Före första observationstillfället rekommenderar vi att personalen informeras om att observationsstudier kommer att genomföras vid, för personalen, okända tidpunkter. Information ska även ges om syftet, det vill säga att uppnå 100 % följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler för ökad patientsäkerhet och reducering av antalet vårdrelaterade infektioner.

Vem ska genomföra observationerna?

Observationer genomförs initialt av hygienombud. Efterhand kan man sedan utbilda varandra på enheterna så att uppgiften kan alternera mellan flera personer (gärna olika personalkategorier).

Hur ofta ska observationer genomföras?

Observationer ska genomföras minst 6 gånger/år, vilket även gäller för privata vårdgivare i Hälsovalet.

Vad och när ska man observera?

Fokusera på patientnära vårdarbete, det vill säga omvårdnad/behandling/undersökning. Genomför 10 observationer av enhetens egen personal (inklusive läkare). I kolumnen ”Observerad person/kategori” ska personalkategori anges.

Tiden man observerar kan/får variera, beroende på vilken tid observatören har till sitt förfogande. Observationen kan omfatta en del av ett arbetsmoment, ett helt arbetsmoment eller flera på varandra följande moment. Eftersträva dock varierande observationstid; inte bara korta eller bara långa observationer.

Endast det man ser under observationstiden bedöms och dokumenteras.

Vilka dokument ska användas?

För egen dokumentation av observationerna används formuläret ”Följsamhet till Basala hygienrutiner och klädregler”. [Resultat ska rapporteras in på intranätet till vårdhygien.](#)

Hur ska man veta vad som är rätt och fel?

På nedanstående sida (”Följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler”) finns kompletterande information om vad som bedöms som rätt, exempelvis ”Med korrekt handdesinfektion menas ...” osv. Det som inte finns med i formuläret bedöms inte. Det är till exempel svårt för en observatör att bedöma om rätt mängd handdesinfektionsmedel används, och därför finns detta inte med i definitionen för korrekt handdesinfektion.

Vad gör man med resultatet?

Senast den 7:e nästföljande månaden ska observationerna ha rapporterats in på intranätet. Resultaten redovisas i Blues/Qlikview (manual finns på Vårdhygiens webbplats).

Resultatet ska redovisas och diskuteras i alla personalgrupper varje månad. Följsamheten anslås väl synligt på avdelningen.

Frågor?

Kontakta gärna Vårdhygien om det finns frågor.

Therése Karlsson
Hygiensjuksköterska
tel. 0455-73 48 60

Monica Bergström
Hygiensjuksköterska
tel. 0455-73 68 45

Christina Aspegren
Hygiensjuksköterska
tel. 0455-73 48 66

Följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler

Patientnära vårdarbete är arbete i rum där patienter undersöks, behandlas eller vårdas

Formulär ”Sammanställning observationer” kan användas av observatören för att registrering genomförda observation av följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler inför inrapportering via intranätet.

Resultatet i de olika kolumnerna kan användas för prioritering av vad som är viktigast att arbeta vidare med för att uppnå 100 % följsamhet.

Markera med ett ”ja” för varje kolumn om rutinen är korrekt följd. Markera med ett ”nej” om rutiner inte är korrekt följd. För handskar och skyddskläder kan alternativet ”gäller ej” användas om rutinen inte är relevant vid observationen. ”Gäller ej” räknas som korrekt följsamhet i sammanräkningen.

Rutinbeskrivning för observationer:

Korrekt handdesinfektion innebär att händerna desinfekteras direkt före och direkt efter patientnära arbete, före rent arbete samt efter smutsigt arbete samt före och efter användning av handskar. Handdesinfektion sker även vid byte av handskar.

Korrekt användning av handskar innebär att handskar används vid kontakt med, eller risk för kontakt med, blod, urin, avföring, kräkning eller annan kroppsvätska. Handskar byts mellan patienter och mellan olika arbetsmoment hos samma patient.

Korrekt användning av skyddskläder innebär att engångsplastförkläde används vid arbetsuppgifter då arbetsdräkten kan kontamineras. Exempel på sådana arbetsuppgifter kan vara vid risk för stänk eller kontakt med kroppsvätskor, vid personlig omvårdnad och arbetsuppgifter som innebär hantering av förorenade föremål såsom bäddning, invasiva undersökningar och behandlingar. Skyddskläder ska användas vid kroppskontakt med patienten.

Arbetsdräkten ska vara kortärmad och tillhandahållen av arbetsgivaren. Profilkläder är inte tillåtna. Huvudduk ska vara uppfäst och nedhängande delar ska vara instoppad i arbetsdräkten.

Händer och underarmar ska vara fria från smycken, klockor, bandage och stödskenor för att kunna genomföra en adekvat handhygien.

Naglar ska vara kortklippta och fria från nagellack och konstgjort material/påbyggnadsmaterial för att en adekvat handhygien ska kunna genomföras. Med kortklippta naglar menas att naglarna inte syns från handflatan. Fri från nagellack inkluderar ofärgat nagellack.

Hår skall vara kort eller uppsatt om det är axellångt eller längre eller riskerar att hänga ner.